

festival
NITS DE CLÀSSICA

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

MUSICA RESERVATA DE BARCELONA

festival
NITS DE CLÀSSICA

GIRONA 2018 · 30 juny / 29 de juliol

V
FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

©2018 Karine Laval, "Heterotopia 65"

11/7
Catedral de Girona

MÚSICA RESERVATA DE BARCELONA

ISABEL JUANEDA CANTUS
MARTA RODRIGO CANTUS
MERCÈ TRUJILLO ALTUS
JORDI ABELLÓ ALTUS

ANTONI TRIGUEROS TENOR
ALBERT RIERA TENOR
JORDI BLANCO BASSUS
TOMÀS MAXÉ BASSUS

PROGRAMA

20.30 h
*Ens
preparem
per al
concert
a càrrec
d'Oscar
Bonany*

J. DESPREZ:
Gaude Virgo, Mater Christi, a 4

J. MAGRANÉ:
Missa a sis veus (ESTRENA - encàrrec I/III)
Kyrie

J. DESPREZ:
O virgo prudentissima, a 6

J. MOUTON:
Ave Maria...virgo serena, a 5

J. MAGRANÉ: *Missa a sis veus*
(ESTRENA - encàrrec I/III)
Gloria

ANÒNIM (atrib. J. DESPREZ):
Recordare, Virgo Mater, a 4

J. MOUTON:
Nesciens Mater, a 8

J. DESPREZ:
Ave Maria...virgo serena, a 4

J. DESPREZ:
Benedicta es caelorum regina, a 6

CONCERT SENSE PAUSA

CONCERT ENREGISTRAT PER: Cat música

Dip. Legal: Gi 1074-2018

Missa a 6 veus Estrena – encàrrec del festival

Joan Magrané, compositor

Per a la composició d'aquesta Missa a 6 veus m'he proposat principalment de restar fidel a una música que em fascina i estimo: la polifonia. En la meua peça s'hi poden sentir ecos que van des de Josquin a Monteverdi passant per Lasso, de Rore i fins i tot Gesualdo. Precisament de Monteverdi i la seva missa *In illo tempore* n'he tret la divisió a sis veus: dues sopranos, alto, dos tenors i baix.

Per la resta és tan senzill de verbalitzar com difícil de convertir en sons: una música sense escarafalls; polifonia i prou; un torrent de veus sense contrastos bruscos ni efectes rars; línies vocals, pures i directes, que s'entrellacen sense recaragolament.

El "Kyrie", el fragment més breu i concís, és auster i calmat. El "Gloria", d'estructura més complexa, és a voltes joiós i a voltes expressiu i descarnat, segons el text. El clou un "amen" meridianament cristal·lí.

“Escrivim perquè llegim”

Oriol Pérez i Treviño, musicòleg i assagista

«Escrivim perquè llegim». Aquesta frase, atribuïda en ple Romanticisme a un dels germans Schlegel, ens porta, en certa manera, al nucli de l'impuls creador del compositor Joan Magrané (Reus, 1988) un compositor de qui enguany, al Festival Nits de Clàssica de Girona, s'inicia l'estrena d'una obra en tres anys. Es tracta d'una *Missa a 6 veus* que, potser com cap altra obra de les compostes fins ara pel compositor reüensenc, ens mostra més diàfanament una voluntat expressiva que és volgutament deutora d'una tradició. Magrané, així, se sent part d'una tradició que ja no tan sols té a veure amb «allò» musical, sinó també amb un gran ventall de referències pictòriques, literàries i humanístiques.

En uns temps on, malauradament, l'estat de les humanitats ha estat esquitxat per les tramposes lleis del mercat, la banalització o una obsessió malaltissa per una originalitat que hem confós d'allò més amb mer artifici, Magrané s'alça amb humilitat i ens mostra com la seva creació musical no es pot concebre sense l'esmentada tradició humanística de poetes com Arnaut Daniel o Francesc Garriga, artistes (Marià Fortuny, Joan Miró) i, evidentment, compositors com ara Josquin Desprez, Lassus o Monteverdi i molts altres que, precisament, van abordar en multitud d'ocasions el gènere de la missa polifònica, l'obra de la que avui se'ns presenta el seu Kyrie i Gloria.

Era el també reüesc Antoni Gaudí qui deia que «l'originalitat consisteix a tornar a l'origen» i, en aquest aspecte, la *Missa a 6 veus* de Magrané sembla indagar en les fonts del misteri de l'origen de l'Ésser. Abordar aquest misteri és el que permet, en bona part, construir una teologia. Compondre una missa és construir, sonorament, la teologia inherent en una missa que, com bé sabem, és la forma més perfecta que els creients tenim per oferir adoració a Déu. Com és normal. una missió tan alta i elevada com aquesta requereix dels coneixements d'uns mestres anteriors, d'unes obres prèvies que formen part d'una tradició. D'aquesta manera, la *Missa a 6 veus* de Magrané supera amb escreix la necessitat d'una autoria. Com els grans mestres que ell admira, la seva consciència artística el porta a crear una obra que no obeeix a la invenció, sinó més aviat a un model que remet i vol recordar la tradició que l'ha precedit. L'assagista eivissenc Antoni Marí ha mostrat com l'autor de la tradició «no és conscient de la seva originalitat; se sap deutor de la tradició», una tradició que li dóna autoritat i credibilitat.

La importància de la *Missa a 6 veus* de Magrané ve determinada per com es relaciona amb la seva tradició preexistent. I això el compositor reüesc ho té d'allò més clar des del moment que ens explica els ecos que poden escoltar-se de compositors renaixentistes i manieristes.

Sembla que va ser el geni malagueny Pablo Picasso qui va dir que «els bons artistes copien; els genis roben». En un altre ordre de coses, un altre geni andalús, el guitarrista flamenco Paco de Lucía va situar la còpia només per als mediocres: «els mediocres copien, els genis roben». És del tot evident que els horitzons estètics de Picasso i de Lucía no ens serveixen per a un creador com Magrané, però sí que ens funcionen per adonar-nos, en un primer estadi, que el gran interès de la *Missa* de Magrané no es pot comprendre sense el contacte i coneixement profunds de la tradició, allò que el geni de Johann Sebastian Bach anomenava *apparatus*. Precisament, la mateixa polifonia a 6 que ha escollit el nostre compositor fou l'escollida per Bach per al *Sanctus* de la seva colossal *Missa en si menor BWV 232*.

MUSICA RESERVATA DE BARCELONA

Amb més de 25 anys de trajectòria artística, Musica Reservata de Barcelona és un referent de la interpretació del repertori ibèric religiós del Renaixement. Han treballat amb nombrosos directors, com ara: Jean-Marc Andrieu, Peter Phillips, Andrew Carwood, Bart Vandewege, Paul Hillier, Bruno Turner, Romà Escalas, Josep Vila i Mireia Barrera.

Han actuat a Espanya, Alemanya, França, Itàlia, Palestina, Jordània, Polònia i Finlàndia.

Són primer premi del Concurs

Permanent de Joventuts Musicals d'Espanya. Han enregistrat vuit discs i el seu darrer projecte fou una col·laboració amb Capella de Ministrers en un triple CD dedicat a Ramon Llull.

També han mostrat interès per la creació contemporània: van interpretar *Stimmung*, de Stockhausen, a Granada, Altea i Cuenca; els compositors Albert Guinovart, Alfredo Aracil, Agustí Charles i Miguel Hurtado els han dedicat diverses peces; i van registrar *Lamentaciones*, de Joan Sanmartí, fruit d'una exposició amb l'artista Javier Pérez.

JOSQUIN DESPREZ (c. 1440-1521)

Gaude Virgo, Mater Christi

Gaude Virgo, Mater Christi,
quæ per aurem concepisti,
Gabriele nuntio.

Gaude, quia Deo plena
peperisti sine pœna,
cum pudores lilio.

Gaude quia tui nati,
quem dolebas mortem pati,
fulget resurrectio.

Gaude Christo ascendente,
et in cœlum te vidente,
motu fertur proprio.

Gaude quæ post ipsum scandis,
et est honor tibi grandis,
in cœli palatio.

Ubi fructus ventris tui,
per te detur nobis frui
in perenne gaudio. Alleluia.

JOAN MAGRANÉ (1988)

Missa a sis veus: Kyrie

Kyrie, eleison.
Christe, eleison.
Kyrie, eleison.

JOSQUIN DESPREZ

O Virgo prudentissima

O Virgo prudentissima
quam cœlo missus Gabriel
superni Regis nuntius
plenam testatur gratia.
Te sponsam factor omnium,
Beata mater et innupta virgo
te matrem Dei filius,
te vocat habitaculum suum,
gloriosa regina mundi,
beatus spiritus.
Tu stella maris diceris,
semper nos inter scopulos,
inter obscuros turbines,
portum salutis indicas,
Per te de tetro carcere antiqui patres exeunt
per te nobis astriferæ panduntur aulæ lumina.

Alegra't, Verge, Mare de Crist,
a qui vas conceive de paraula,
amb l'anunci de Gabriel.

Alegra't, perquè plena de Déu,
vas donar a llum sense pena,
amb un lliri de pudor.

Alegra't, doncs el qui de tu va néixer,
i la mort del qual t'omplí de sofriment,
resplendeix en la resurrecció.

Alegra't, Oh Crist, de la seva ascensió,
i que, sota el teu esguard, s'elevi
als cels per pròpia voluntat.

Alegra't, tot resplendent rere d'Ell
i a qui grans honors es rendeixen,
al palau del cel.

Allí on, per la teva intercessió,
que puguem gaudir del fruit del teu ventre,
en eterna alegria. Al·leluia.

Senyor, tingueu pietat.
Crist, tingueu pietat.
Senyor, tingueu pietat.

Oh Verge prudentíssima,
Gabriel, l'enviat del cel.
missatger del Rei celestial,
dóna fe que ets plena de gràcia.
El creador de tot t'anomena esposa,
mare benaurada i verge no casada,
el fill de Déu et diu mare;
i l'esperit venturós
et crida casa seva,
O gloriosa reina del món,
Tu, a qui anomenen estrella del mar,
al bell mig dels penya-segats
i dels obscurs remolins,ets per a nosaltres un
refugi de salvació.
És per Tu que se'ns obren
les llums dels palaus estel·lars.

Audi, audi, virgo puerpera,
tu sola mater integra;
audi, audi, precantes quæsumus
tuos Maria famulos,
Beata mater et innupta virgo.
Repelle mentis tenebras,
Disrumpe cordis glaciem
gloriosa regina mundi.
Nos sub tuum præsidium confugimus,
intercede pro nobis ad Dominum. Alleluia.

JEAN MOUTON (1459-1522)

Ave Maria...virgo serena

Ave Maria, gratia plena,
Dominus tecum, virgo serena.

Tu parvi et magni,
leonis et agni,
salvatoris Christi,
templum exstitisti,
sed virgo intacta.

Tu floris et roris,
panis et pastoris,
virginum regina,
rosa sine spina,
genetrix es facta.

Tu civitas regis iustitiæ,
tu mater es misericordia,
de lacu fæcis et miseræ
Theophilum reformans gratia,
te collaudat cælestis curia,
tu mater es regis et filia.

O Maria dulcissima,
per te nobis datus venia.
O Maria piissima,
per te reis donatur venia.
O Maria sanctissima,
per te iusti confertur gratia.

Pro nobis semper Christi exora.
Amen.

JOAN MAGRANÉ (1988)

Missa a sis veus: Gloria

Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus
bonæ voluntatis.
Laudamus te. Benedicimus te.
Adoramus te. Glorificamus te.

Escolta, escolta, Verge que infantes,
Única i íntegra mare,
escolta, escolta, t'ho supliquem
els teus serfs, O Maria,
mare benaurada i verge no casada.
dissipa les tenebres del nostre esperit,
trenca el gel del nostre cor,
gloriosa reina del món.
Trobem refugi en la teva protecció,
intercedeix per nosaltres davant del Senyor.
Al·leluia.

Ave Maria, plena ets de gràcia,
El Senyor és amb tu, Verge pura.

Tu, pels petits i grans,
lleons i anyells,
del Crist salvador
esdevindràs el temple
però romans Verge impol·luta.

Tu, de flors i roses,
de pa i pastors,
reina de les verges,
i rosa sense espines,
esdevindràs Mare.

Tu, ciutat de la justícia del rei,
tu, mare de la misericòrdia,
del llac de la impuresa i misèria
restaurant Teòfil per la gràcia,
la multitud celestial et lloa,
tu ets la mare i filla del rei.

O Maria, la més dolça,
per tu se'ns concedeix el perdó.
O Maria, la més pura,
per tu als acusats se'ls dóna el perdó.
O Maria, la més Santa,
per tu als justos se'ls confereix la gràcia.

Per nosaltres, per sempre, que implorem a Crist.
Amén.

Glòria a Déu al cel i pau a la terra
per als homes de bona voluntat.
Et lloem. Et beneïm,
T'adorem. Et glorifiquem.

Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex cælestis,
Deus Pater, omnipotens.
Domine Fili unigenite, Iesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus Sanctus.
Tu solus Dominus, tu solus Altissimus,
Iesu Christe.
Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris.
Amen.

ANÒNIM [atr. **JOSQUIN DESPREZ**]

Recordare virgo Mater

Recordare virgo Mater
in conspectu Dei,
ut loquaris pro nobis bonum.
Et ut avertat, indignationem suam ab hac familia.
Tu propicia mater eximia, pelle vicia,
fer remedia reis in via,
dans in patria vite gaudia.
Pro quibus dulcia, tu preconia,
laudes cum gloria suscipe, Maria.
Amen.

JEAN MOUTON

Nesciens mater

Nesciens mater
virgo virus,
peperit sine dolore salvatorem sæculorum,
ipsum regem angelorum;
sola virgo lactabat,
ubere de cælo pleno.

JOSQUIN DESPREZ

Ave Maria...virgo serena

Ave Maria, gratia plena,
Dominus tecum, virgo serena.
Ave cujus conceptio,
solemni plena gaudio
cælestia, terrestria,
nova replet lætitia.
Ave cujus nativas,
nostra fuit solemnitas.
Ut lucifer lux oriens,
verum solem præveniens.

Et donem les gràcies per la teva immensa glòria.
Senyor Déu, Rei dels cels.
Déu Pare omnipotent.
Senyor, Fill únic de Déu, Jesucrist.
Senyor Déu, anyell de Déu, Fill del Pare.
Tu, que lledes els pecats del món, tingues pietat
de nosaltres. Tu, que lledes els pecats del món,
acull la nostra súplica.
Tu, que seus a la dreta del Pare,
Tingues pietat de nosaltres.
Tu, que ets l'únic Sant.
Tu, l'únic senyor, Tu, l'únic altíssim,
Jesucrist.
Amb l'esperit Sant, en la glòria de Déu Pare.
Amén.

Recorda, verge mare,
en presència de Déu,
de parlar en favor nostre.
I perquè ell aparti la seva indignació de la seva
congregació.
Tu, propícia i exímia mare, expulsa els vicis
concedeix remei als pecadors del món,
i dóna'ls en la seva pàtria el gaudi de la vida. Per
ells rep, Maria,
dolces lloances, i tota glòria.
Amén.

La verge mare,
que no coneix cap home,
infantà sense dolor el salvador del món,
el propi rei dels àngels;
la verge sola li donà aliment,
amb la llet del cel.

Ave Maria, plena ets de gràcia,
El Senyor és amb tu, Verge pura.
Ave, la teva concepció,
amb solemne alegria
el cel i la terra,
s'omplen de nova joia.
Ave, el teu naixement,
fou la nostra festa.
I tu, que il·lumines l'estrella matinal
arribes abans de l'autèntic sol.

Ave pia humilitas,
sine viro fœcunditas,
cujus annunciatio
nostra fuit salvatio.
Ave vera virginitas,
immaculata castitas,
cujus purificatio
nostra fuit purgatio.
Ave præclara omnibus
angelicis virtutibus
cujus fuit assumptio,
nostra glorificatio.
O Mater Dei, memento mei.
Amen.

JOSQUIN DESPREZ

Benedicta es cælorum regina

Benedicta es cælorum regina,
et mundi totius domina,
et ægris medicina.

Tu præclara maris stella vocaris,
quæ solem justitiæ paris,
a quo illuminaris.

Te Deus Pater, ut Dei Mater
fieres et ipse frater,
cujus eras filia,
sanctificavit, sanctam servavit,
et mittens sic salutavit:
Ave plena gratia.

Per illud ave prolatum
et tuum responsum gratum;
est ex te Verbum incarnatum,
quo salvantur omnia.
Nunc Mater exora natum,
ut nostrum tollat reatum,
et regnum det nobis paratum
in cælesti patria.
Amen.

Ave, pietosa humilitat,
sense mascle fecundada,
l'anunci de la qual,
fou la nostra salvació.
Ave, veritable virginitat,
castedat immaculada,
la purificació de la qual
esdevingué la nostra expiació.
Ave, brilles amb totes
les virtuts dels àngels,
i aquesta assumpció
fou la nostra aclamació.
O Mare de Déu, recorda't de mi.
Amén.

Beneida siguis, reina dels cels,
i sobirana de tot el món,
i medecina pels malalts.

T'anomenen la més brillant estrella del mar,
i vas donar vida al sol clementíssim
pel qual ets il·luminada.

Tu, Déu Pare, que esdevindràs
Mare de Déu, i ell mateix germà de Déu,
Del qual eres filla,
Et santifiquem i et mantenim santa,
i t'enviem aquesta salutació tot dient:
Ave, plena de gràcia.

Aquells que et deien "Ave",
i la teva graciosa resposta;
el Verb es torna carn a través teu,
pel qual ens salvarà a tots.

I ara, Mare implora el te fill,
i que ens tregui la nostra culpa,
i ens porti al regne
de la pàtria celestial.
Amén.

Sabies que...?

Pere Andreu Jariod, divulgador musical

... la *Missa* no és la primera obra religiosa de Joan Magrané?

Fins ara ha escrit tres motets, dos en la seva etapa d'estudiant a l'ESMUC, i un de més recent, *O vos omnes*, que interpreten habitualment diferents cors. També ha compost *Tu solus qui facis mirabilia*, una obra per a 12 veus, d'uns 25 minuts de durada, encarregada per la Setmana de Música Religiosa de Cuenca (2015).

... Magrané és un gran amant de la polifonia?

Com a oient, i també com a compositor. *La missa* l'ha pensat a sis veus, "amb línies vocals sense recaragolaments, pures i directes, entrellaçades". En aquest sentit, recomana als oients "deixar-se portar pel torrent de veus. No hi trobaran contrastos bruscos, ni efectes rars. Només cant, i l'intent de restar fidel a l'essència d'aquests autors que tant admiro: Josquin, Lasso, de Rore, Gesualdo, Monteverdi...".

... Musica Reservata de Barcelona va començar sent un trio?

Eren una soprano, un tenor i un baix, membres de l'Orfeó Català. Van pensar que estaria bé poder interpretar polifonia, en petit format. Més endavant van esdevenir un quartet (soprano, contratenor, tenor i baix). Després vindrien una segona soprano i un altre baix. No va ser fins al 1998 que van ampliar la formació a octet, amb col·laboracions també d'altres cantants, en

funció de la producció. Els integrants són gairebé els mateixos. "El cert és que el so resultant és invariablement nostre, únic", comenta Jordi Abelló, un dels membres.

... l'objectiu principal del grup sempre ha estat interpretar Polifonia del Renaixement?

Sobretot música religiosa, en llatí, i de la Península Ibèrica, especialment de compositors com Tomás Luís de Victoria o Francisco Guerrero. Tot i això, al llarg d'aquests gairebé trenta anys de trajectòria, també han encarregat i interpretat obres a compositors vius, com Albert Guinovart, Alfredo Aracil, Joan Sanmartí, Agustí Charles o Miguel Hurtado. "També ens sentim còmodes amb la música d'Arvo Pärt", diu Jordi Abelló, "que s'avé molt amb les nostres veus i el so del conjunt".

... els membres de Musica Reservata de Barcelona tenen feines ben diverses?

Sovint són professions que tenen relació amb la música, però no sempre. Alguns són intèrprets professionals; d'altres no. Entre els seus integrants hi ha mestres de música, de cant, gestors culturals..., i un cirurgià! Treballen sempre per produccions, es troben per a preparar un determinat concert i adequen les respectives agendes a les necessitats del grup. No tenen director fix, però han convidat diversos músics de renom per a treballar-hi.

Recomanacions

Pere Andreu Jariod, divulgador musical

WEB DE MUSICA RESERVATA DE BARCELONA
www.musica-reservata.com

WEB DE JOAN MAGRANÉ FIGUERA
joanmagrane.com

***Tu solus qui facis mirabilia*, de Joan Magrané Figuera**
bit.ly/2luV87q
SOUNDCLOUD (2014)

Soundcloud de Joan Magrané Figuera
soundcloud.com/joan-magrane-figuera

Los Compositores Imperiales de Carlos V y Felipe II
Obres de Cabezón, Gombert, Desprez, Morales o Rogier, entre d'altres

Musica Reservata de Barcelona · Peter Phillips (director)
CD LA MÀ DE GUIDO (2009)

Lobo / Vivanco: *Lamentationes ieremiae prophetae / Missa assumpsit iesus*
Musica Reservata de Barcelona · Bruno Turner (director)
CD LA MÀ DE GUIDO (2001)

Ramon Llull: *l'últim pelegrinatge*
Capella de Ministrers · Musica Reservata de Barcelona · Carles Magraner (director)
3 CD CAPELLA DE MINISTRERS (2016)

La música en el Renacimiento
Richard Freedman
Traducció: Juan González-Castelao Martínez
320 pàgines
ALIANZA EDITORIAL (2018)

Propers concerts

Dijous 12 de juliol. 21 h. Museu d'Art
Preu: 20 €

ISABELLE FAUST & FRIENDS

Dimarts 17 de juliol. 21 h. Claustre de la Catedral de Girona
Preu: 15 €

KIAN SOLTANI VIOLONCEL

AARON PILSAN PIANO

PATRONS

COL·LABORADORS PRINCIPALS

AMB EL SUPORT DE

MITJANS COL·LABORADORS

festival NITS DE CLÀSSICA

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

Girona
Cultura

Més informació:

www.auditorigirona.org/nitsdeclassica

872 08 07 09

Segueix-nos a:

 @NitsdeClassica

 AuditoriGirona

 Auditori_gi

 AuditorideGirona

#CiutatdeFestivals

#Nits4G

NITS 4G

Sou instagramers, tuitaires, bloggers? Veniu a Nits de Clàssica i convertiu-vos en influencer del festival. Envieu un correu a info@auditorigirona.org i aconseguiu l'acreditació. Us reservem una zona especial per a vosaltres. Places limitades.